

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของทันตภิบาลในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ในเครือข่ายบริการที่ 11 สำนักตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข

**Factors Related to the Performance of Dental Nurses in Sub-district Health
Promoting Hospital in Service Network Region 11, Bureau of
Inspection of Ministry of Public Health**

สำราญ ปิตากุลดิลก (Sumran Pitakuldilok)* ช่อทิพย์ บรมธนรัตน์ (Chawthip Boromtanarat)**

วารางคณา จันทร์คง (Warangkana Chankong)***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณลักษณะส่วนบุคคล (2) ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ ระดับการสนับสนุนจากองค์กร ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และระดับการปฏิบัติงานของทันตภิบาล (3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้บทบาทหน้าที่ การสนับสนุนจากองค์กร และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน กับ การปฏิบัติงานของทันตภิบาล และ (4) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานทันตสาธารณสุขของทันตภิบาล ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเครือข่ายบริการที่ 11 สำนักตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข

ประชากรที่ศึกษา คือ ทันตภิบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเครือข่ายบริการที่ 11 จำนวน 288 คน เลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้ตัวอย่างได้ จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด การทดสอบไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 90.9 มีอายุเฉลี่ย 31.66 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 59.4 ประสบการณ์การทำงานเฉลี่ย 10.45 ปี และลักษณะการไปปฏิบัติงานแบบอยู่เป็นการประจำร้อยละ 53.3 (2) มีการรับรู้บทบาทหน้าที่ภาพรวม แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานทันตสาธารณสุขภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 4.14, 3.71 และ 3.86 ตามลำดับ) โดยที่การสนับสนุนจากองค์กรภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.64) (3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของทันตภิบาลในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การรับรู้บทบาทหน้าที่ การสนับสนุนจากองค์กร แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และ (4) ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของทันตภิบาลส่วนใหญ่พบว่าผู้ช่วยงานทันตกรรมไม่เพียงพอและขาดแคลนยูนิตทำฟัน ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ควรให้มีการอบรมผู้ช่วยงานทันตกรรมเพิ่มเติม และสนับสนุนยูนิตทำฟันที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านทันตสาธารณสุขมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ทันตภิบาล การปฏิบัติงาน ทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

*นักศึกษาลัทธิศาสตรสาธิตศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sumran2550@gmail.com

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช chaw_dr@yahoo.com

***รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช pwarang_p@yahoo.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purpose of this survey research was to identify (1) the personal characteristics, the perceived role, the level of organizational support, and the motivation ; (2) the performance of dental nurses; (3) the relationship between personal characteristics, perceived role, level of organizational support, motivation and level of performance of dental nurses; and (4) problems, obstacles and suggestions in dental public health practices in sub-district health promoting hospitals in service network region 11, Bureau of Inspection of Ministry of Public Health.

The study population were 288 dental nurses who working in public health inspection region 11 and calculated the sample size were 165 persons by using simple random sampling. The structured questionnaire was used for data collection with reliability of 0.98. Statistic used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, chi-square test, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The resulted revealed that the personal characteristics of samples were mostly female (90.9%) with average age 31.66 years, finished a bachelor's degree level (59.4%), and an average work experiences of 10.45 years, and fixed staff (53.3%). The perceived role and the motivation were at a high level ($\bar{X} = 4.14$ and 3.71 , respectively); but the level of organization support was at a moderate level ($\bar{X} = 3.64$); (2) The performance in dental public health activities were at a high level ($\bar{X} = 3.86$); (3) The factors relating the performance of dental nurses with a significantly statistic were the perceived role, organizational support and motivation ($p\text{-value} < 0.05$). The samples expressed their problems and obstacles as there were not enough dental assistants and lack of master dental units. The suggestions for the chief of provincial public health office should be increased training of dental assistants, and supported the appropriate master dental units for more effective performance in dental public health.

Keywords: dental nurses, performance, dental public health, sub-district health promoting hospital